הִלְכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע סִימָן פב פג

פב דִּין צוֹאָה יְבֵשָׁה. וּבוֹ ב׳ סְעִיפִים:

א בְּרָכוֹת כ״ה (ע״א).
ב רַבֵּנוּ מְנוֹחַ.
ג שָׁם בְּגֶמָרָא לְדַעַת הָרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ג׳ מֵהִלְכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע(ה״י).

א [א]צוֹאָה יְבֵשָׁה כָּל דְּ שֶׁאִם יִזְרָקֶנָּה (פ) (א) **תִּתְפָּרֵךְ**, הֲרֵי הִיא כְּעָפָר וּמֻתָּר לִקְרוֹת כְּנֶגְדָּהּ, [ב]וְהוּא שֶׁלֹּא **יִהְיֶה בָּהּ רֵיחַ רָע.** הַגָּהּ: *וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּלֹא הָוֵי כְּעָפָר רַק אִם נִפְרֶכֶת עַל יְדֵי גְּלִילָה בְּלֹא זְרִיקָה, *וְכֵן עִקָּר (רש״י יְבֵשָׁה כה״ג ס״ל ותוס׳ פ״ק דשבת ד״ה אלא והרא״ש פרק מי שמתו (סי׳ מט) וטור): **ב** [ג]מֵי רַגְלַיִם שֶׁנִּבְלְעוּ (ב) בַּקַּרְקַע, **אִם הָיוּ מַרְטִיבִין הַיָּד אָסוּר לִקְרוֹת כְּנֶגְדָּם.** הַגָּהּ: וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּאֵינוֹ אָסוּר רַק בְּטוֹפֵחַ עַל מְנָת (ג) לְהַטְפִּיחַ, (ד) וְיֵשׁ לִסְמֹךְ עַל זֶה:

פג דִּינֵי בֵּית הַכִּסֵּא בִּקְרִיאַת שְׁמַע. וּבוֹ ה׳ סְעִיפִים:

א בְּרָכוֹת כ״ו (ע״א).
ב בֵּית יוֹסֵף מִמַּסֶּכֶת הַגְּמָרָא שָׁם.

א (א) [א]**אָסוּר לִקְרוֹת כְּנֶגֶד בֵּית הַכִּסֵּא יָשָׁן אֲפִלּוּ** (ב) **פִּנּוּ מִמֶּנּוּ הַצּוֹאָה.** *[ב]**וַיְרֵאָה לִי דְּהַיְנוּ** (ג) **כְּשֶׁאֵין לוֹ מְחִצּוֹת,** *אֲבָל אִם יֵשׁ לוֹ (פ) (ד) מְחִצּוֹת, אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ צוֹאָה קוֹרֵא כְּנֶגְדּוֹ בְּסָמוּךְ וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ, *אִם

בְּאוֹר הַלָּכָה

א * **וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּלֹא הָוֵי כְּעָפָר רַק וְכוּ׳.** בְּגֶמָרָא פְּלִיגִי תְּרֵי לִשְׁנֵי בָּזֶה, וְדֵעָה הָרִאשׁוֹנָה גַּם כֵּן דַּעְתָּהּ לְהַחְמִיר בָּזֶה, אַךְ סְבִירָא לָהּ דְּיוֹתֵר נָקֵל הוּא לְהִתְפָּרֵךְ עַל יְדֵי גְּלִילָה מֵעַל יְדֵי זְרִיקָה:

* **וְכֵן עִקָּר. מִשְּׁמַע מִזֶּה דִּסְבִירָא לַהּ דְּאִם רְאִינוּ שֶׁנִּפְרֶכֶת עַל יְדֵי גְּלִילָה דֵּי בָּזֶה וְאֵין צָרִיךְ לְחוּשׁ דִּלְמָא לֹא הָיְתָה נִפְרֶכֶת עַל יְדֵי זְרִיקָה, אֲבָל** [א]**בְּאֵלִיָּה רַבָּה** (סק״ב) **כָּתַב בְּשֵׁם הָאַחֲרוֹנִים דְּצָרִיךְ לְהַחְמִיר גַּם כֵּן כְּדַעַת הַמְחַבֵּר.** וְעַיֵּן בְּפֹרִי מְגַדִּים (א״א סק״ב) מַה שֶּׁכָּתַב עוֹד בָּזֶה בְּשֵׁם הַדְּרִישָׁה (סק״ב). וְעַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי הָרַשְׁבָּ״א [בְּבְרָכוֹת כ״ה (ע״א ד״ה אינכא)] בְּשֵׁם הָרַאֲבַ״ד דְּמִשְּׁמַע מִנַּיהּ דְּאִי חָזֵא דְּמִפַּלְּאֵי אִפְלוּיֵי אָז הִגִּיעַ לִשְׁעוּר שֶׁתְּהֵא נִפְרֶכֶת עַל יְדֵי גְּלִילָה, וְיָפֶה זֶה מִצּוֹאָה כְּחֻרָּם דְּקַיְימָא לַן דַּאֲסוּרָה, אֲכָל לְפִי מַה שֶּׁהֶחְמִירוּ בְּאֵלִיָּה רַבָּה לְחוּשׁ לְדַעַת הַמְחַבֵּר, אֵין לְהָקֵל בָּזֶה. שׁוּב מָצָאתִי בְּעָרוּךְ עֶרֶךְ פֵּל וּבְאוֹר זָרוֹעַ סִימָן כ״ט דְּסוֹבְרִים דְּשִׁעוּר זֶה עֲדַיִן לֹא הִגִּיעַ אַף לְצוֹאָה כְּחֻרָּם וְאָסוּר, וְכֵן מִשְּׁמַע מִכָּל הַפּוֹסְקִים שֶׁלֹּא הֵבִיאוּ כְּלָל לְהָא דְּהָרַשְׁבָּ״א הַנַּ״ל:

א * **וַיְרֵאָה לִי דְּהַיְנוּ כְּשֶׁאֵין לוֹ מְחִצּוֹת. כְּמוֹ שֶׁהָיָה בִּזְמַן חַכְמֵי הַגְּמָרָא, שֶׁהָיָה בֵּית הַכִּסֵּא שָׁלֵם אֲחוֹרֵי הַגָּדֵר עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה. וּלְפִי זֶה נִרְאֶה שֶׁבָּעֲיָרוֹת הַקְּטַנּוֹת שֶׁאֵין לְכָל אֶחָד בֵּית הַכִּסֵּא קָבוּעַ אֲחוֹרֵי הַבָּתִּים, בְּמָקוֹם שֶׁרְגִילִין לִפְנוֹת דִּין בֵּית הַכִּסֵּא יֵשׁ לוֹ כְּמוֹ אֲחוֹרֵי הַגָּדֵר. וּמַה שֶּׁנּוֹהֲגִין אֵיזֶה אֲנָשִׁים שֶׁבְּהִגִּיעַ זְמַן סְכוֹת מְפַנִּין הַמָּקוֹם שֶׁיִּהְיֶה נָקִי וְעוֹשִׂין שָׁם סֻכָּה, הֲרֵי יֵשׁ לוֹ דִּין בֵּית הַכִּסֵּא יָשָׁן וּמַה יּוֹעִיל הַפְנוּי, אֶפְשָׁר מְשׁוּם דְּעַל יְדֵי הַבִּנְיָן שֶׁבּוֹנָה שָׁם, אַף דְּהוּא רַק עַל אֵיזֶה יָמִים וְאַחַר כָּךְ יַחְזֹר לִהְיוֹת בֵּית הַכִּסֵּא כְּמִקֹּדֶם, נֶעֱקַר שֵׁם בֵּית הַכִּסֵּא מִמֶּנּוּ, וּמִשְּׁמַע בְּפָנִים מְאִירוֹת חֵלֶק א׳ סִימָן פ״ז **דַּעֲקִירַת הַשֵּׁם מְהַנֵּי לָזֶה,** [אַךְ אִפְשָׁר שֶׁכָּתַב שָׁם דְּבֵית הַכִּסֵּא יָשָׁן שֶׁאֵין בּוֹ צוֹאָה הוּא מִדְּבָרָן, אִישְׁתְּמִיטְתֵּיהּ דְּבְרֵי תַּלְמִידֵי רַבֵּנוּ יוֹנָה (יו״ז) וְהַבַּיִת תַּלְמִידֵי רַבֵּנוּ יוֹנָה שֶׁכְּבָשׁוּם דְּהוּא מִדְּאוֹרַיְתָא, וְאִידָךְ דִּבְרֵי תַּלְמִידֵי רַבֵּנוּ יוֹנָה שֶׁכְּבָשׁוּם דְּהוּא מִדְּרַבָּנָן, פָּרְשׁוּ הַמְפָרְשִׁים דְּקָאֵי רַק עַל בֵּית הַכִּסֵּא חָדָשׁ כְּדֵי שֶׁלֹּא יִסְתְּרוּ דִּבְרֵיהֶם אֲהֲדָדֵי, וְכֵן מַשְׁמַע בְּרֹאשׁ (ס״ק נז)], **אַךְ אֲפִלּוּ אִם נִיכָּא דְּזֶה מִיקְרֵי עֲקִירַת הַשֵּׁם, צָרִיךְ מְדִינָא עַל כָּל פָּנִים מִתְּחִלָּה לִבְדֹּק בְּזֶה הַכְּתָלִים שֶׁל הַבַּיִת וּלְנִקּוֹתָם, דְּאִי לָאו הָכִי יִהְיֶה אָסוּר לוֹ לְבָרֵךְ וּלְקַדֵּשׁ שָׁם,** דְּאוּלַי הֵם מְטֻנָּפוֹת מִכָּל הַשָּׁנָה, כִּי הֲלֹא הוּא מָקוֹם הָרָאוּי לוֹ לְהִסְתַּפֵּק וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן ע״ו סָעִיף ז׳ וְח׳, וּבְעֵינַי רָאִיתִי בְּסֵכוֹת שֶׁנִּמְצָא מִכְשׁוֹלוֹת מְעַנְיְנִים כָּאֵלּוּ וְכִיּוֹצֵא בָּהֶם הָרַבֵּה (שֶׁלּוֹקְחִין אֵיזֶה בֵּלָת אוֹ דֶּלֶת לַסֻּכָּה וְהִיא הָיְתָה מְגֻנָּזֶת מִתְּחִלָּה בְּמָקוֹם מְאוּס). **וְשׁוּמַר נַפְשׁוֹ יִרְחַק מִלַּעֲשׂוֹת סֻכָּה בְּמָקוֹמוֹת אֵלּוּ, אֶלָּא יַרְחִיקֶנָּה מֵאֲחוֹרֵי הַבָּתִּים בְּמָקוֹם שֶׁהוּא נָקִי, וְאִם יִצְטָרֵךְ לַעֲשׂוֹת עַל יְדֵי זֶה עֵרוּב יִטַּלְטֵל עַל יְדֵי עֵרוּב:**

* **אֲבָל כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ מְחִצּוֹת. נִסְתַּפֵּק הַפְּרִי מְגַדִּים** (מש״ז סק״א) **אִם בְּעֵינַן דְּוַקָּא אַרְבָּעָה מְחִצּוֹת אוֹ אֲפִלּוּ שְׁלֹשׁ מְחִצּוֹת וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם עוֹד:**

* **אִם אֵין מַגִּיעַ לוֹ רֵיחַ רָע.** סָתַם הַמְחַבֵּר בָּזֶה כְּדַעָה הָרִאשׁוֹנָה לְעִיל בְּסִימָן ע״ט סוֹף סָעִיף ב׳ (הַגְּרָ״א סק״א)], וְכֵן פָּסְקוּ שָׁם הָאַחֲרוֹנִים לְהַלָּכָה. וְהַלֶּחֶם חֲמוּדוֹת (אות קסח) וְהַמְגֵן אַבְרָהָם (סק״י) כָּתְבוּ דְּמְחִצַּת בֵּית הַכִּסֵּא לְכוֹלֵי עָלְמָא אֵין מוֹעִילוֹת לְרֵיחַ רַע, וְלָכֵן סְתָמֵי גַּם כֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה לְהַחְמִיר כְּדַעְתָּן אַרְבָּע

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

א (א) **תִּתְפָּרֵךְ.** וְדַוְקָא (פ) לְפֵרוּכִין דַּקִּין אֲבָל לְשֵׁנַיִם וּשְׁלֹשָׁה לֹא מְהַנֵּי. וּבִימֵי הַקֹּר שֶׁהַצּוֹאָה נִקְרֶשֶׁת הַרְבֵּה כְּאָבֶן וְגַם אֵין מַגִּיעַ אָז מִמֶּנָּה שׁוּם סִרְחוֹן, נִסְתַּפֵּק הַמְּגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) אִי שָׁרֵי לִקְרוֹת כְּנֶגְדָּהּ, אִי בָּתַר הַשְׁתָּא אִזְלִינַן, אוֹ עֲדַיִן שֵׁם צוֹאָה עָלֶיהָ כֵּיוָן שֶׁיְּכוֹלָה לַחֲזֹר לְקַדְמוּתָהּ בִּזְמַן הַחֹם. (ג) וְהָאַחֲרוֹנִים הִסְכִּימוּ כֻּלָּם בָּזֶה לְאָסוּר, וְאַף בִּדְיֵעָבֵד אִם קָרָא, (ג) צָרִיךְ לַחֲזֹר וְלִקְרוֹת קְרִיאַת שְׁמַע וּלְהִתְפַּלֵּל בְּתוֹרַת נְדָבָה. וְאִם הַצּוֹאָה תַּחַת מַיִם קְרוּשִׁים (ד) אֲפִלּוּ דְּהָוֵי כְּפוּי, אַף עַל גַּב דְּמַיִם לֹא מְהַנֵּי [עַיֵּן בְּסִימָן ע״ו (ס״ק כא)], מִכָּל מָקוֹם גֶּלֶד וּכְפוֹר יֵשׁ לוֹמַר דְּהָוֵי בְּכְלַל 'וְכַעֲשָׁשִׁית דָּמִי, וּבְתַר הַשְׁתָּא אִזְלִינַן. וְצוֹאָה שֶׁנִּתְכַּסָּה בְּשֶׁלֶג (ה) חָשׁוּב כִּסּוּי כָּל כַּמָּה שֶׁלֹּא נִמְחָה הַשֶּׁלֶג. כָּתַב בְּסֵפֶר שַׁלְחָן שְׁלֹמֹה (ס״א) דְּהוּא הַדִּין נָגֶד מֵי רַגְלַיִם קְרוּשִׁים גַּם כֵּן יֵשׁ לְהַחְמִיר שֶׁלֹּא לִקְרוֹת נֶגְדָּן, וְצָרִיךְ עִיּוּן בָּזֶה: **ב** (ב) **בְּקַרְקַע.** אוֹ (ו) בְּבָגָד: (ג) [ב]**הַטְפִּיחַ.** פֵּרוּשׁ, שֶׁאִם מַגִּיחַ יָדוֹ עֲלֵיהֶם מַעֲלֶה לַחוּת בְּהּ שֶׁאִם יַנִּיחֶנָּה עַל דָּבָר אַחֵר מִקַּבֵּל מִמֶּנָּה לַחוּת, וְאִם אֵינָן לַחִים כָּל כָּךְ מֻתָּר: (ד) **וְיֵשׁ לִסְמֹךְ עַל זֶה.** וְכֵן הַסְכָּמַת כָּל הָאַחֲרוֹנִים דְּדַוְקָא טוֹפֵחַ עַל מְנָת לְהַטְפִּיחַ, וְאָז (ו) בְּעֵי הַרְחָקָה מֵהֶן אַרְבַּע אַמּוֹת כְּמוֹ מִצּוֹאָה. וּמִכָּל מָקוֹם (פ) כֵּיוָן שֶׁאֵינָם בָּעֵין רַק שֶׁבְּלוּעִין בַּקַּרְקַע אוֹ בַּבָּגֶד, אֵין צָרִיךְ לִשְׁפֹּךְ עֲלֵיהֶן רְבִיעִית לְכֵלִי עָלְמָא, אֶלָּא דַּי שֶׁיָּבִיא עֲלֵיהֶן רַק מְעַט מִן הַמַּעַט מַיִם שֶׁאֵין בָּהֶן גַּם כֵּן רַק טוֹפֵחַ עַל מְנָת לְהַטְפִּיחַ וְשָׁרֵי. וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן ע״ז בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה:

א (א) **אָסוּר לִקְרוֹת.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר (פ) לְפָנָיו כְּמִלֹּא עֵינָיו וּלְאַחֲרָיו אַרְבַּע אַמּוֹת, וְאִם יֵשׁ שָׁם רֵיחַ רַע, צָרִיךְ אַרְבַּע אַמּוֹת (ב) מִמְּקוֹם שָׁכָּלָה הָרֵיחַ: (ב) **פִּנּוּ מִמֶּנּוּ.** וְאִסּוּרוֹ (ג) מִן הַתּוֹרָה, כֵּיוָן שָׁזֶּה הַמָּקוֹם מִכְּבָר דַּרְכּוֹ לִהְיוֹת בּוֹ צוֹאָה אֵין זֶה 'מַחֲנֵךְ קָדוֹשׁ'. עַל כֵּן אִם נִסְתַּפֵּק לוֹ אִם הוּא בֵּית הַכִּסֵּא יָשָׁן אוֹ חָדָשׁ, (ד) אָזְלִינַן לְחֻמְרָא כְּדִין כָּל סָפֵק צוֹאָה לְעִיל בְּסִימָן ע״ו סָעִיף ז׳: (ג) **כְּשֶׁאֵין לוֹ מְחִצּוֹת.** כְּמוֹ אֲחוֹרֵי הַגָּדֵר אוֹ אֲחוֹרֵי הַבָּתִּים. וּפָשׁוּט דַּאֲפִלּוּ אִם לֹא הִזְמִינוּ מִתְּחִלָּה לְאוֹתוֹ הַמָּקוֹם לְבֵית הַכִּסֵּא, כֵּיוָן שֶׁהַדֶּרֶךְ לִפְנוֹת שָׁם נִקְרָא בֵּית הַכִּסֵּא יָשָׁן, וּרְאָיָה מִלְּעֵיל סִימָן מ״ב (מג״א סק״ה) שֶׁכָּתְבוּ שָׁם הַפּוֹסְקִים דְּאִם דַּרְכּוֹ תָּמִיד לָצֵאת תְּפִלִּין בְּהַסּוּדָר, אָסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ תַּשְׁמִישׁ אַחַר כְּאִלּוּ אֲזַנְיֵהּ, עַיֵּן שָׁם: (ד) **מְחִצּוֹת.** אֲפִלּוּ אֵין גְּבוֹהוֹת עֲשָׂרָה, בֵּית יוֹסֵף (ד״ה משמע לי). וּבַ״ח (ס״א) פָּסַק דְּבְעֵי דְּוַקָּא מְחִצּוֹת גְּבוֹהוֹת עֲשָׂרָה. וְהָאַחֲרוֹנִים חָלְקוּ עַל הַבַּיִת יוֹסֵף וְהִקְשׁוּ עָלָיו, וְהָעֲלָה הַמְּגֵן אַבְרָהָם (סק״א) דְּאֵין לְהָקֵל אֲפִלּוּ יֵשׁ לוֹ מְחִצּוֹת גְּבוֹהוֹת עֲשָׂרָה, וְהַפְּקֵל יִרְאֶה עַל כָּל פָּנִים שֶׁיִּהְיוּ גְּבוֹהוֹת עֲשָׂרָה. וְאִם מַגִּיעַ לוֹ רֵיחַ רַע, נִרְאֶה לִי דְּאָסוּר לְכֻלֵּי עָלְמָא, עַיֵּן סִימָן ע״ט סָעִיף ב׳. וְכֵן כָּתַב הַלֶּחֶם חֲמוּדוֹת (אות קסח) דִּמְחִצּוֹת בֵּית הַכִּסֵּא אֵין מוֹעִילוֹת לְרֵיחַ. וְדִבְרֵי לֶחֶם חֲמוּדוֹת אֵלּוּ נִרְאֶה דְּאִשְׁתְּמִיט מֵהַמְחַבֵּר עוֹלַת תָּמִיד (סק״ג) עַיֵּן שָׁם. וְכָךְ הָעֲלָה הַטַּ״ז (סק״א) דְּאֵין לְהָקֵל בִּשְׁבִיל הַמְּחִצּוֹת, וְסִיּם הַטַּ״ז וְנִרְאֶה דְּחֻמְרַת בֵּית הַכִּסֵּא זֶה הוּא דַּוְקָא בִּמְחִצּוֹת שֶׁאֵינָם נַעֲשִׂים אֶלָּא בִּשְׁבִיל בֵּית הַכִּסֵּא, כְּגוֹן

בַּאֲר הֵיטֵב

א (פ) **תִּתְפָּרֵךְ.** אֲבָל אִם תִּשְׁבַּר לִשְׁנַיִם לֹא מְהַנֵּי, כְּסָף מִשְׁנָה (ק״ש פ״ג ה״ז). וּבְזֶמֶן הַקֹּר שֶׁהַצּוֹאָה נִקְרֶשֶׁת הַרְבֵּה כְּאָבֶן, צָרִיךְ עִיּוּן אִי שָׁרֵי לִקְרוֹת כְּנֶגְדָּהּ, אִי בָּתַר הַשְׁתָּא אִזְלִינַן, אוֹ שֶׁיֵּשׁ לֶאֱסֹר דַּעֲדַיִן שֵׁם צוֹאָה עָלֶיהָ כֵּיוָן שֶׁיְּכוֹלָה לַחֲזֹר לְקַדְמוּתָהּ בִּזְמַן הַחֹם, עַיֵּן מֶגֶן אַבְרָהָם (סק״ב). וּבְבֵאוּר הַיֶּטֶב אֲשֶׁר לְפָנַי כָּתַב וְנִרְאֶה לִי רְאָיָה לְאָסוּר מִמִּשְׁנָה ב׳ פֶּרֶק ג׳ דִּשְׁרוּיוֹת עַיֵּן שָׁם וְדִוְ״ק עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְאָנֹכִי עִיַּנְתִּי שָׁם וְדִקְדַּקְתִּי וְלֹא אוּכַל לְהָבִין כַּוָּנָתוֹ שֶׁיְּהֵא מֻשָּׂא רְאָיָה לְאָסוּר לְדִין זֶה, וְאַדְרַבָּה [נִרְאֶה] יוֹתֵר כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַמְּגֵן אַבְרָהָם, עַיֵּן שָׁם: **ב** (ג) **לְהַטְפִּיחַ.** פֵּרוּשׁ, שֶׁאִם מַגִּיחַ יָדוֹ עֲלֵיהֶם מַעֲלֶה לַחוּת בְּהּ, שֶׁאִם יַנִּיחֶנָּה עַל דָּבָר אַחֵר מְקַבֵּל מִמֶּנָּה לַחוּת, וְאִם אֵינָן לַחִים כָּל כָּךְ מֻתָּר: [א]**בְּאֵלִיָּה רַבָּה** (סק״ב) **כָּתַב בְּשֵׁם הָאַחֲרוֹנִים גַּם כֵּן כַּדַּעַת הַמְחַבֵּר.** וְעַיֵּן בְּפֹרִי מְגַדִּים (א״א סק״ב) מַה שֶּׁכָּתַב עוֹד בָּזֶה בְּשֵׁם הַדְּרִישָׁה (סק״ב). וְעַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי הָרַשְׁבָּ״א [בְּבְרָכוֹת כ״ה (ע״א ד״ה אינכא)] בְּשֵׁם הָרַאֲבַ״ד דְּמִשְּׁמַע מִנַּיהּ דְּאִי חָזֵא דְּמִפַּלְּאֵי אִפְלוּיֵי אָז הִגִּיעַ לִשְׁעוּר שֶׁתְּהֵא נִפְרֶכֶת עַל יְדֵי גְּלִילָה, וְיָפֶה זֶה מִצּוֹאָה כְּחֻרָּם לְן דַּאֲסוּרָה, אֲכָל לְפִי מַה שֶּׁהֶחְמִירוּ בְּאֵלִיָּה רַבָּה לְחוּשׁ לְדַעַת הַמְחַבֵּר, אֵין לְהָקֵל בָּזֶה. שׁוּב מָצָאתִי בְּעָרוּךְ עֶרֶךְ פֵּל וּבְאוֹר זָרוֹעַ סִימָן כ״ט דְּסוֹבְרִים דְּשִׁעוּר זֶה עֲדַיִן לֹא הִגִּיעַ אַף לְצוֹאָה כְּחֻרָּם וְאָסוּר, וְכֵן מִשְּׁמַע מִכָּל הַפּוֹסְקִים שֶׁלֹּא הֵבִיאוּ כְּלָל לְהָא דְּהָרַשְׁבָּ״א הַנַּ״ל:

א * **וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּלֹא הָוֵי כְּעָפָר רַק וְכוּ׳.** בְּגֶמָרָא פְּלִיגִי תְּרֵי לִשְׁנֵי בָּזֶה, וְדֵעָה הָרִאשׁוֹנָה גַּם כֵּן דַּעְתָּהּ לְהַחְמִיר בָּזֶה, אַךְ סְבִירָא לָהּ דְּיוֹתֵר נָקֵל הוּא לְהִתְפָּרֵךְ עַל יְדֵי גְּלִילָה מֵעַל יְדֵי זְרִיקָה:

* **וְכֵן עִקָּר. מִשְּׁמַע מִזֶּה דִּסְבִירָא לַהּ דְּאִם רְאִינוּ שֶׁנִּפְרֶכֶת עַל יְדֵי גְּלִילָה דֵּי בָּזֶה וְאֵין צָרִיךְ לְחוּשׁ דִּלְמָא לֹא הָיְתָה נִפְרֶכֶת עַל יְדֵי זְרִיקָה, אֲבָל** [א]**בְּאֵלִיָּה רַבָּה** (סק״ב) **כָּתַב בְּשֵׁם הָאַחֲרוֹנִים גַּם כֵּן כַּדַּעַת הַמְחַבֵּר.** וְעַיֵּן בְּפֹרִי מְגַדִּים (א״א סק״ב) מַה שֶּׁכָּתַב עוֹד בָּזֶה בְּשֵׁם הַדְּרִישָׁה (סק״ב). וְעַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי הָרַשְׁבָּ״א [בְּבְרָכוֹת כ״ה (ע״א ד״ה אינכא)] בְּשֵׁם הָרַאֲבַ״ד דְּמִשְּׁמַע מִנַּיהּ דְּאִי חָזֵא דְּמִפַּלְּאֵי אִפְלוּיֵי אָז הִגִּיעַ לִשְׁעוּר שֶׁתְּהֵא נִפְרֶכֶת עַל יְדֵי גְּלִילָה, וְיָפֶה זֶה מִצּוֹאָה כְּחֻרָּם לְן דַּאֲסוּרָה, אֲכָל לְפִי מַה שֶּׁהֶחְמִירוּ בְּאֵלִיָּה רַבָּה לְחוּשׁ לְדַעַת הַמְחַבֵּר, אֵין לְהָקֵל בָּזֶה. שׁוּב מָצָאתִי בְּעָרוּךְ עֶרֶךְ פֵּל וּבְאוֹר זָרוֹעַ סִימָן כ״ט דְּסוֹבְרִים דְּשִׁעוּר זֶה עֲדַיִן לֹא הִגִּיעַ אַף לְצוֹאָה כְּחֻרָּם וְאָסוּר, וְכֵן מִשְּׁמַע מִכָּל הַפּוֹסְקִים שֶׁלֹּא הֵבִיאוּ כְּלָל לְהָא דְּהָרַשְׁבָּ״א הַנַּ״ל:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (פ) כְּסָף מִשְׁנָה (ק״ש פ״ג ה״ז): (ב) אֵלִיָּה רַבָּה (סק״ב) וּמְגֵן גִּבּוֹרִים (סק״א) וְיִשְׁעוּת יַעֲקֹב (סק״א) וְדֶרֶךְ הַחַיִּים (ס״ק) וְחַיֵּי אָדָם (כלל ג ס״ט) וְשַׁלְחַן שְׁלֹמֹה (ס״א) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (ג) דֶּרֶךְ הַחַיִּים (א״א סק״ב): (ד) פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ב): (ה) שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה בְּסִימָן (ע״ח) [ע״ר] (סק״ב) וְחַיֵּי אָדָם (כלל ג ס״ו): **ב** (ו) חַיֵּי אָדָם (שם סכ״ט), וְכֵן מוּכָח מִתּוֹסָפוֹת בְּרָכוֹת כ״ב עַמּוּד ב׳ דִּבְוּר הַמַּתְחִיל מִמַּיִן

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] אַךְ בְּשוּ״ע הָרַב (ס״א) פָּסַק כְּהָרַמְ״א שֶׁיּוֹתֵר בְּקַל נִפְרֶכֶת ע״י זְרִיקָה מֵע״י גְּלִילָה, וְכֹל שֶׁרְאִינוּ שֶׁנִּפְרֶכֶת ע״י גְּלִילָה מוּתָּר לְקָרוֹא כְּנֶגְדָּהּ. וְאִם נִפְרֶכֶת רַק ע״י זְרִיקָה יֵשׁ לְהִסְתַּפֵּק וְלֶאֱסֹר שֶׁסְּפֵק שֶׁל תּוֹרָה לְהַחְמִיר.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע סִימָן פג

(ה) אֵין מַגִּיעַ לוֹ רֵיחַ רַע: **ב** * [ג]הִזְמִינוֹ לְבֵית הַכִּסֵּא (ו) וַעֲדַיִן לֹא נִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ, * מַתָּר (ז) לִקְרוֹת (ח) כְּנֶגְדּוֹ אֲבָל (ט) לֹא (כ) בְּתוֹכוֹ: **ג** [ד]אָמַר בֵּית זֶה יְהֵא לְבֵית הַכִּסֵּא וְאָמַר עַל בַּיִת אַחֵר וְגַם זֶה, דִּינָם שָׁוֶה. וְאִם אָמַר עַל הַשֵּׁנִי וּבַיִת זֶה וְלֹא אָמַר וְגַם זֶה, הֲרֵי הַשֵּׁנִי (י) סָפֵק אִם הִזְמִינוֹ לְכָךְ אִם לָאו, [ה]לְפִיכָךְ אֵין קוֹרִין בּוֹ לְכַתְּחִלָּה, וְאִם קָרָא בּוֹ יָצָא: **ד** [ו]בֵּית הַכִּסֵּא שֶׁהוּא בַּחֲפִירָה, וּפִיו [ז]בְּרִחוּק אַרְבַּע אַמּוֹת מִן הַגֶּמָּא, וְהוּא עָשׂוּי בְּמִדְרוֹן בְּעָנְיָן שֶׁהֶרְעִי מִתְגַּלְגֵּל וְנוֹפֵל מִיָּד לְמֶרְחוֹק, וְכֵן הַמֵּי רַגְלַיִם יוֹרְדִין מִיָּד לַגֶּמָּא, (יא) כְּסָתוּם דָּמֵי וּמֻתָּר לִקְרוֹת בּוֹ, [ח]אִם אֵין בּוֹ רֵיחַ רַע וְגַם אֵין מַשְׁתִּינִין בּוֹ חוּץ לַגֶּמָּא. הַגָּה: (יב) אֲבָל

ג שם בגמרא.
ד נדרים ז' (ע"א).
ה הרמב"ם בפרק ג' מהלכות קריאת שמע (ה"ג). ו שם בגמרא (ברכות כו.).
ז טור בשם רש"י (שם ד"ה דפרסאי).
ח טור ורבנו ירוחם (נ"ג ח"ד).

בְּאֵר הַיטֵב

שֶׁעֲשָׂה בֶּחָצֵר חָדֵר מְיֻחָד לְזֶה, אֲבָל אִם בָּנָה בֵּית הַכִּסֵּא בְּמִחְצָה שֶׁל בֵּית שֶׁהִסְמִיכָהּ לְאוֹתוֹ מְחִצָּה, אַף עַל פִּי שֶׁאוֹתוֹ מְחִצָּה הוּא מְחִצָּה שֶׁל בֵּית הַכִּסֵּא מַמָּשׁ, אֵין עַל אוֹתוֹ מְחִצָּה דִּין בֵּית הַכִּסֵּא לְעִנְיַן זֶה וּמֻתָּר לִקְרוֹת אֲפִלּוּ בְּסָמוּךְ, כֵּיוָן שֶׁאֵין הַמְּחִצָּה מְיֻחֶדֶת לְבֵית הַכִּסֵּא לְבַד. וּמִשּׁוּם הָכִי כָּל שֶׁיֵּשׁ בֵּית הַכִּסֵּא בְּחֶצֵר חָדֵר מְיֻחָד, אֵין לִקְרוֹת קְרִיאַת שְׁמַע אוֹ לְהִתְפַּלֵּל בְּחֶצֵר כָּל שֶׁהַבַּיִת הַכִּסֵּא לְפָנָיו כְּמִלא עֵינָיו, כְּדִין צוֹאָה, וְהֵינוּ בְּבֵית הַכִּסֵּא שֶׁאֵין בּוֹ חֲפִירָה, אֶלָּא הַצוֹאָה מֻנַּחַת עַל הַקַּרְקַע כְּאוֹתָן שֶׁהִיוּ בִּימֵי חַכְמֵי הַתַּלְמוּד עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ עַיֵּן שָׁם: **ב** (כ) בְּתוֹכוֹ.

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

הַמּוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף סִימָן פ"ז עַיֵּן שָׁם: (ה) **אֵין מַגִּיעַ.** וְאִם מַגִּיעַ רֵיחַ רַע אָסוּר עַד שֶׁיִּרְחִיק (ס) אַרְבַּע אַמּוֹת מִמָּקוֹם שֶׁכָּלָה הָרֵיחַ, וּכְזֶה דַּי אֲפִלּוּ לְפָנָיו לְדַעַת הַמְחַבֵּר. וְדַע, דְּדַעַת הַמְחַבֵּר לְהַתִּיר אֲפִלּוּ בִּמְחִיצוֹת שֶׁאֵין גְּבוֹהוֹת עֲשָׂרָה כִּדְאִיתָא בְּבֵית יוֹסֵף, וּבְזֶה חוֹלְקִים עָלָיו כָּל הָאַחֲרוֹנִים, וּבִגְבוֹהוֹת עֲשָׂרָה יֵשׁ מִן (ו) הָאַחֲרוֹנִים שֶׁמְּחַמְּירִין גַּם בָּזֶה, וְטַעֲמָם, דִּסְבִירָא לְהוּ דְּכֵיוָן דְּהַמְּחִיצוֹת מְיֻחָדוֹת לְקֶבַע צוֹאָה, כְּמוֹ צוֹאָה דִּינִינְהוּ לְהוּ וְנִכְנָף שֶׁל רְעִי לְקַמָּן בְּסִימָן פ"ז, דְּאָסוּר אֲפִלּוּ אֵין בּוֹ רֵיחַ רַע, וְכֵן מִדִּבְרֵי הַגְּרָ"א (סק"א) בְּבֵאוּרוֹ מַשְׁמַע גַּם כֵּן שֶׁדַּעְתּוֹ לְהַחְמִיר בָּזֶה, וְכֵן בְּפֶרִי מְגַדִּים וּבְדֶרֶךְ הַחַיִּים (סכ"ד) וּשְׁאָר הַרְבֵּה אַחֲרוֹנֵי זְמַנֵּנוּ כֻּלָּם מַחְמִירִין בָּזֶה, וּסְבִירָא לְהוּ דְּצָרִיךְ לְהַרְחִיק מֵהַמְּחִיצוֹת אַרְבַּע אַמּוֹת וּלְפָנָיו כְּמִלא עֵינָיו, אֲפִלּוּ פְּנֵי מְמֻנֶּה הַצּוֹאָה וְאֵין בּוֹ רֵיחַ רַע. וְלָכֵן צָרִיךְ לִזָּהֵר שֶׁלֹּא לִקְרוֹת וּלְהִתְפַּלֵּל וּלְדַבֵּר בְּדִבְרֵי תוֹרָה בְּחֶצֵר כְּנֶגֶד בֵּית הַכִּסֵּא כְּמִלא עֵינָיו, אַף עַל פִּי שֶׁהוּא סָגוּר וְאֵי אֶפְשָׁר לְרָאוֹת הַצּוֹאָה שָׁבּוֹ. וְלָכֵן נָכוֹן לְזַהֵר כְּשֶׁעוֹשֶׂה סֻכָּה בְּחֶצֵר, (מ) שֶׁיֶּשְׁנָהּ בְּעִנְיָן שֶׁלֹּא יִהְיֶה מָכֶנּוּ מְחִיצוֹת בֵּית הַכִּסֵּא נֶגֶד פֶּתַח הַסֻּכָּה כְּשֶׁהוּא פָּתוּחַ, דְּאָז יִהְיֶה צָרִיךְ לִזָּהֵר בָּזֶה בְּעֵת שֶׁהוּא מְדַבֵּר דִּבְרֵי תוֹרָה וּשְׁאָר דִּבְרֵי קְדֻשָּׁה. וְכֵן אִם יֵשׁ נֶגֶד חַלּוֹן בֵּיתוֹ בֵּית הַכִּסֵּא וְהַחַלּוֹן פָּתוּחַ, וְהוּא עוֹמֵד בְּבֵיתוֹ וּפָנָיו כְּלַפֵּי בֵּית הַכִּסֵּא, (ט) נָכוֹן לְזַהֵר מִלְּדַבֵּר אָז דִּבְרֵי תוֹרָה. וּמִכָּל מָקוֹם לְעֵת הַדְּחָק יֵשׁ לִסְמֹךְ לְהָקֵל אִם אֵין מַגִּיעַ לוֹ רֵיחַ רַע, דְּאֵיכָא סָפֵק סְפֵקָא [הֵינוּ הַבַּיִת יוֹסֵף וְהַבַּ"ח בְּסִימָן זֶה דְּמִתִּירִין בְּמְחִיצוֹת גְּבוֹהוֹת עֲשָׂרָה, וְהָרא"ש בְּסִימָן ע"ט סָעִיף ב' דְּמַתִּיר אֲפִלּוּ בְּצוֹאָה כְּשֶׁהוּא בְּרִשׁוּת אַחֶרֶת אַף דְּרוֹאָה אוֹתָהּ]. וּבְעוֹצֶם עֵינָיו, (י) לְכֻלֵּי עָלְמָא מְהֻנֵּי בְּכֹהֲאי גַּוְנָא. עוֹד כָּתְבוּ (יא) הָאַחֲרוֹנִים דְּמַה דְּאָנוּ מַחְמִירִין בְּמְחִיצוֹת בֵּית הַכִּסֵּא לְדוּנָם מִבַּחוּץ כְּצוֹאָה, דַּוְקָא בְּמְחִיצוֹת שֶׁאֵינָם נַעֲשִׂים אֶלָּא בִּשְׁבִיל בֵּית הַכִּסֵּא, כְּגוֹן שֶׁעָשָׂה בְּחֶצֵר חָדֵר מְיֻחָד לָזֶה, אֲבָל אִם בָּנָה בְּמְחִיצָה שֶׁל בַּיִת שֶׁהִסְמִיכָהּ לְאוֹתָהּ מְחִיצָה, אַף עַל פִּי שֶׁאוֹתָהּ מְחִיצָה הוּא מְחִיצָה שֶׁל בֵּית הַכִּסֵּא מַמָּשׁ, אֵין עַל אוֹתָהּ מְחִיצָה דִּין בֵּית הַכִּסֵּא לְעִנְיָן זֶה וּמֻתָּר לִקְרוֹת אֲפִלּוּ בְּסָמוּךְ, כֵּיוָן שֶׁאֵין הַמְּחִיצָה מְיֻחֶדֶת לְבֵית הַכִּסֵּא לְבַד: **ב** (ו) **וַעֲדַיִן לֹא וְכוּ'.** אֲבָל אִם נִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ אֲפִלּוּ רַק פַּעַם אַחַת, תּוֹ יֵשׁ עָלָיו שֵׁם בֵּית הַכִּסֵּא יָשָׁן לְכָל דִּינָיו, כֵּיוָן דְּהָיָה שָׁם הַזְּמָנָה וּמַעֲשֶׂה. וְאִם לֹא הָיָה שָׁם הַזְּמָנָה וְרַק בְּמִקְרֶה נִפְנָה שָׁם, וְאַחַר כָּךְ פִּנּוּ מִמֶּנּוּ הַצּוֹאָה וְגַם אֵין בּוֹ רֵיחַ רַע, נִרְאֶה לִי דְּאֵין עָלָיו שֵׁם בֵּית הַכִּסֵּא כְּלָל וּמֻתָּר אֲפִלּוּ בְּתוֹכוֹ, וְכֵן מָצָאתִי בְּסֵפֶר יְבַשֵּׁר טוֹב, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַלָּכָה (ז) **לִקְרוֹת.** וַאֲפִלּוּ (יב) אַ]יֵשׁ מַחְמִירִין בָּזֶה: (ח) **כְּנֶגְדּוֹ.** דְּקַיְימָא לָן הַזְּמָנָה לָאו מִלְּתָא הִיא [כְּדִלְעֵיל בְּסִימָן מ"ב סָעִיף ג' עַיֵּן שָׁם]. וּמִכָּל מָקוֹם בְּתוֹכוֹ אָסוּר (יד) מִדְּרַבָּנָן, דְּהָוֵי לֵיהּ בִּזָּיוֹן גָּדוֹל לִקְרִיאַת שְׁמַע אוֹ לְתִפְלָּה, וַאֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד אִם קָרָא וְהִתְפַּלֵּל בְּתוֹכוֹ לֹא יָצָא [לְבוּשׁ]: (ט) **לֹא בְּתוֹכוֹ.** דְּהֵינוּ אִם אוֹתוֹ הַמָּקוֹם הוּא בְּלֹא מְחִיצוֹת, אֵין אָסוּר רַק אוֹתוֹ הַמָּקוֹם שֶׁהַזְּמַן הוּא מֻקָּף בִּמְחִיצוֹת, (טו) אָסוּר עַל יְדֵי הַהַזְמָנָה כָּל שֶׁטַּח הַהֻקָּף שֶׁבְּתוֹךְ הַמְּחִיצוֹת, וְעַיֵּן בְּסָמוּךְ סָעִיף קָטָן ז', אֲבָל מִבַּחוּץ מֻתָּר בְּסָמוּךְ לוֹ. כָּתַב הַבַּאֲר הֵיטֵב (סק"ב) דְּלְהַרְהֵר בְּדִבְרֵי תוֹרָה מֻתָּר בְּתוֹךְ בֵּית הַכִּסֵּא הֶחָדָשׁ כְּשֶׁעֲדַיִן לֹא נִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ, וְכֵן כָּתַב הָאֲלִיָּה רַבָּה. וּפְשׁוּט דְּהַבּוֹנִים שֶׁבּוֹנִים בֵּית הַכִּסֵּא, אֲסוּרִים לְבָרֵךְ שָׁם שׁוּם בְּרָכָה מִבְּפָנִים בְּמָקוֹם הַמְּחִיצוֹת וַאֲפִלּוּ בְּעוֹד שֶׁלֹּא בָּנוּ הַמְּחִיצוֹת, דְּכֵיוָן שֶׁהֻרְשַׁם לָהֶם הַמָּקוֹם הֲרֵי נִתְיַחֵד זֶה הַמָּקוֹם לְבֵית הַכִּסֵּא וְאָסוּר: **ג** (י) **סָפֵק אִם הִזְמִינוֹ.** דְּשֶׁמָּא רְצוֹנוֹ הָיָה לְסַיֵּם דִּבְרֵי זֶה יִהְיֶה לְתַשְׁמִישָׁא בְּעָלְמָא, אֶלָּא שֶׁפָּסַק אוֹ נִמְלַךְ וְלֹא סִיֵּם דְּבָרָיו: **ד** (יא) **כְּסָתוּם דָּמֵי.** פֵּרוּשׁ, דְּהָוֵי לֵיהּ כְּאִלּוּ אֵין הַמָּקוֹם הַזֶּה בֵּית הַכִּסֵּא כְּלָל, (מז) וּבֵין שֶׁיֵּשׁ לוֹ מְחִיצוֹת מִלְמַעְלָה עַל הַגֶּמָּא אוֹ לֹא: (יב) **אֲבָל אִם מַשְׁתִּינִים.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר (יז) וַאֲפִלּוּ בְּשֶׁעָה שֶׁאֵין שָׁם מִי רַגְלַיִם וְאֵין בָּהֶם רֵיחַ רַע, לְפִי שֶׁיֵּשׁ שָׁם בֵּית הַכִּסֵּא עַל מָקוֹם זֶה שֶׁמַּחוּץ

בְּאוּר הֲלָכָה

אַמּוֹת מִמָּקוֹם שֶׁכָּלָה הֲרֵיחַ, דִּבְלָאו הָכִי סוֹתְרִין שָׁם הָרְבֵּה אַחֲרוֹנִים כֵּן, עַיֵּן שָׁם וּבְסִימָן ע"ט בַּהֲקָדָמָה אוֹת ד':

ב * **הִזְמִינוֹ לְבֵית הַכִּסֵּא וְכוּ'.** **וְאֵין חִלּוּק בָּזֶה בֵּין הַזְמָנָה עַל יְדֵי דִּבּוּר לְהַזְמָנָה עַל יְדֵי מַעֲשֶׂה** [כֵּן כָּתַב הַתּוֹסָפוֹת יְשָׁנִים בְּנִדָּרִים (ז. ד"ה מכלל)]. **וְלִכְאוֹרָה בְּעִנְיַן שֶׁיֵּהֵא הַזְמָנָה לְעוֹלָם, אֲבָל הַזְמָנָה לְפִי שָׁעָה לֹא מִיקְרֵי הַזְמָנָה בָּזֶה,** וּרְאִיָּה מִלְּעֵיל סִימָן מ"ב סָעִיף ג'. אֲבָל יֵשׁ לְדַחוֹת, דְּהָא בִּלְאו הָכִי הֲלֹא שָׁם קַיְימָא לָן דְּהַזְמָנָה אֲפִלּוּ לְעוֹלָם וּבְלִי מַעֲשֶׂה לָאו מִילְּתָא הִיא כְּלָל, וְכָאן הֲלֹא עַל כָּל פָּנִים אָסוּר מִדִּרַבָּנָן, וְעַל כָּרְחָךְ מִשּׁוּם דְּבִזָּיוֹן הוּא לִקְרֹא קְרִיאַת שְׁמַע וּלְהִתְפַּלֵּל בְּמָקוֹם שֶׁנִּזְקַק עָלָיו שָׁם מְאוּס כָּזֶה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתְבוּ הַפּוֹסְקִים, אִם כֵּן אֲפִלּוּ דְּהוּא הַדִּין אֲפִלּוּ בְּהַזְמִינוֹ לְפִי שָׁעָה נְמִי הָכִי הוּא, **וְצָרִיךְ עִיּוּן. וּמִכָּל מָקוֹם נַקֵּט מִינַּהּ מִכָּל זֶה לְעִנְיַן מַה שֶּׁכָּתְבוּ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה** (סק"ו) **דְּאִם הָיָה בּוֹ הַזְמָנָה וּמַעֲשֶׂה הוּא בֵּית הַכִּסֵּא גָּמוּר לְכָל דִּינָיו, וּמִפְּלֵא דְּאִסְּרוּ מִן הַתּוֹרָה, דְּבַדְּאִי אִם לֹא הִזְמִינוֹ רַק לְפִי שָׁעָה לֹא הָוֵי אִסּוּרוֹ מִן הַתּוֹרָה כְּנַ"ל.** וּמַה שֶּׁכָּתְבוּ עוֹד דְּאִם בְּמִקְרֶה נִפְנָה שָׁם וְכוּ', דְּכָאֵמֶת מַעֲשֶׂה בְּלִי הַזְמָנָה גְּרוּעַ מֵהַזְמָנָה בְּלִי מַעֲשֶׂה דְּבָזֶה לְכוֹלֵי עָלְמָא לָאו מִילְּתָא הִיא וְכִדְאִיתָא בִּבְרָכוֹת כ"ג עַמּוּד ב' סָעִיף ג'. אֲבָל יֵשׁ לְדַחוֹת, דְּהָא בִּלְאו הָכִי הֲלֹא שָׁם מְגִין לָנוּ לְהַחְמִיר בָּזֶה בְּעִנְיָנֵנוּ, וְעוֹד, דְּאִם כֵּן סַמִּיתְהִנּוּ לְכוֹלְהוּ שִׁבְיְלֵי דְּנַהֲרְדְּעָא, כֵּן כָּתַב בְּסֵפֶר יְבַשֵּׁר טוֹב וּדְבָרָיו נוֹכְחִים. וְאַף שֶׁמָּצָאתִי בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ שֶׁל הַגְּרַ"ז (ס"א) שֶׁכָּתַב דְּאִם נִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ רַק פַּעַם אַחַת תּוֹ הָוֵי בֵּית הַכִּסֵּא יָשָׁן וְאִסְּרוּ מִן הַתּוֹרָה, עַל כָּרְחָךְ כַּוָּנָתוֹ בְּבֵית הַכִּסֵּא שֶׁנִּבְנָה לְשֵׁם זֶה, אוֹ אֲפִלּוּ אִם אֵין לוֹ מְחִצּוֹת כְּלָל וְהִזְמִין זֶה הַמָּקוֹם מִתְּחִלָּה לְשֵׁם בֵּית הַכִּסֵּא, אֲבָל בְּלָאו הָכִי לֹא. וְעֵקֶר דִּינוֹ דְּהַגְּרַ"ז שֶׁכָּתַב דְּאִסּוּר מִן הַתּוֹרָה, נִרְאֶה דְּדַיְיקִ מִלְּשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם וְהַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ (סכתב) [שֶׁכָּתְבוּ] שֶׁעֲדַיִן לֹא נִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ, מִשְׁמַע אֲבָל אִם נִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ תּוֹ הָוֵי לֵיהּ בֵּית הַכִּסֵּא יָשָׁן לְכָל דִּינָיו. וְאֵין לְהַקְשׁוֹת עַל זֶה מִקְּרָא דִּכְתִיב (דברים כג יג) 'יָד תִּהְיֶה לָךְ' וְגוֹ', וְהֵיכִי מָקוֹם מְיֻחָד, הֲרֵי הָיְתָה שָׁם הַזְּמָנָה, וַאֲפִלּוּ הָכִי הַתּוֹרָה הִתִּירָה לְאַחַר שֶׁיִּכָּסֶה הַצּוֹאָה לְדַבֵּר שָׁם דִּבְרֵי תוֹרָה וְכִמוֹ שֶׁכָּתְבוּ תַּלְמִידֵי רַבֵּנוּ יוֹנָה בְּפֶרֶק מִי שֶׁמֵּתוּ בְּסוֹפוֹ (יז: ד"ה בתיו) וּמָה עָדִיף כְּשׁוּי מֵאִם פָּנָה הַצּוֹאָה לְגַמְרֵי דְּאָסוּר. דְּיֵשׁ לוֹמַר דְּשָׁם לֹא הָיָה חֵל שָׁם הַזְּמָנָה כֵּיוָן דְּהָיָה יוֹדֵעַ בְּעֵת הַזְּמָנָה שֶׁהָיָה צָרִיךְ תֵּכֶף וּלְכִסּוֹת, אִי נְמִי כֵּיוָן דְּהָוֵי לֵיהּ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד יָחִד עַל אָזְנוֹ לְחַפֵּר תֵּכֶף וּלְכַסּוֹת, דּוֹמֶה זֶה לְמַה דְּמַכְאֵר בְּסִימָן פ"ז סָעִיף קָטָן א' בְּמִגֵּן אַבְרָהָם עַיֵּן שָׁם, וְגַם לֹא עָדִיף זֶה מִמָּקוֹם שֶׁהַזְּמַן לְקִבּוּרָה וְהִנִּיחַ בּוֹ אֶת הַמֵּת בְּפָרוּשׁ עַל דַּעַת לְפַנּוֹתוֹ, דְּאִיתָא בְּטוּר יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן [רס"ד] [שס"ד] דְּשָׁרֵי, וְהוּבָא לְעֵיל בְּמִגֵּן אַבְרָהָם סִימָן מ"ב (סק"ה) עַיֵּן שָׁם:

* **מֻתָּר לִקְרוֹת וְכוּ'.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן ד' שֶׁכָּתַב דַּאֲפִלּוּ בְּתוֹךְ אַרְבַּע

(ס) עַיִן בְּבֵאוּר הֲלָכָה: (ו) בַּ"ח (ס"א) וּפְרִי חָדָשׁ (ס"א): (ז) הַט"ז (סק"א) וּמְגַן אַבְרָהָם (סק"א) (שם): (יח) הַט"ז (סק"א) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **ב** (יט) עַיִן אֵלִיָּה רַבָּה (סק"ד): (יג) פְּרִישָׁה (ד"ה ושה) וְחַיֵּי אָדָם (כלל ג סי"א): (כ) פְּרִי מְגַדִּים (משפ"ז סק"א): (מ) דֶּרֶךְ הַחַיִּים (סכ"ד): (י) פְּרִי מְגַדִּים סק"א): (יא) אַחֲרוֹנִים: **ד** (מז) הַגְּרַ"ז (ס"ד): (יז) הַגְּרַ"ז (שם) וּפְשׁוּט:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] בשו"ע הרב (ס"ב) פסק כדעת המתירים.

Mishna Brura Memukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah